

Remissvar över Skrivelse om hemställan om bemyndigande att meddela föreskrifter om tekniska mätinstrument - diarienummer A311.429/2018

Presentation av Palmenco AB

Palmenco har försett Polismyndigheten såväl med mätinstrument och kontroller inom båda "enheterna" (Hastighet och Alkoholhalt) i denna hemställan. Detta har vi gjort i Sverige sedan 1980-talet och gör sedan länge även andra länder (främst Nordiska).

Vi är samtidigt ett ackrediterad kontrollorgan (ISO17020 certifierade med ett antal ackrediterade metoder) typ C.

Sammanfattning

Palmenco ser denna förändringar som helt logiskt till en följd av tidigare beslut från Polismyndigheten. Förändringarna går i linje med hur det fungerar i t.ex. Tyskland och UK sedan länge, och dessutom i linje med EUs strävanden*. Dessutom kan det inte vara Polismyndighetens kärnkompetens att upprätthålla hög mätteknisk kompetens. De har det inte inom Hastighet idag, men inom Alkohol å andra sidan utgör de en stor del av Sveriges samlade ännu inte pensionerade kompetens i ämnet (att mäta alkohol i utandningsluften).

Palmenco's synpunkter är därmed mestadels fokuserade på genomförandet av förändringen.

Trots logiken i förändringen kommer det vara en som kommer upplevas som jobbig på flera sätt inkl. för personer vars kompetenser är viktiga för att få alltihopa att fungera även efter förändringen är genomförd.

Utmaningar Palmenco ser med förändringen

Varje synpunkt börjar med en referens till punkter i skrivelsen i fråga, och är ordnade efter dessa. En grov prioriteringsordning från Palmenco's sida vore omvänd ordning.

- 7.2 Palmenco kan inte hålla med om att det inte finns behov av nya föreskrifter "i nära överskådlig tid". Världens trafik utvecklas i hög takt och därmed kommer det krav på nya "verktyg" för Polisen som t.ex.
 - Att använda den för hastighet typgodkända radarn för att mäta avstånd mellan bilar, eller
 - Dynamometrar för att mäta effekt och maxhastighet på e-scootrar.Båda dessa applikationer finns det en stor efterfrågan på inifrån Polismyndigheten.
- 7.2.1 Mättekniker, vilka typisk anlitas av SWEDAC som teknisk insynare/expert och tidigare inte kommit i kontakt med Polisiär mätteknik, har ibland haft det väldigt svårt att acceptera de små egenheter denna "bransch" ställer, som t.ex.
 - Aldrig straffa någon för något de inte gjort, d.v.s. det skall vara säkerställt att mätinstrumentet anger en högre hastighet än den verkliga. Toleransen blir då t.ex. +0/-2 km/h trots att den statistiska spridningen är normalfördelad.
 - Ovanstående i kombination med trunkering
 - Mäta en enhet via två andra, t.ex. hastighet via tid och distans

Hänsyn till detta bör vara med redan i framtagandet av föreskrifterna.

- 7.2.1 Den organisation Polismyndigheten/Sverige i och med detta kommer att hänvisas till för tekniska specifikationer/kravställning är OIML (International Organization of Legal Metrology). Detta är en nära världsomspännande organisation vilka tar fram nya rekommendationer för olika typer av legal mätteknik (www.oiml.org). Trots den samlade kompetensen är det (av egen erfarenhet) inte alltid att det därmed fungerar lysande bra:

- Det tar hiskeligt lång tid för dem att ta fram nya rekommendationer
- De är ofta (100% (2 av 2 i den egna erfarenheten)) är ganska starkt biased och det åt olika håll
 - OIMLR126 för bevisinstrument inom Alkohol domineras av tillverkarna som trycker ner kraven och gör att länder inte kan sänka sina alkoholgränser.
 - OIMLR91 för Hastighet domineras av de Nationella MätInstituten, vilka sätter krav på många och dyra tester att många mindre tillverkare ger upp. Effekten av detta kan redan ses i t.ex. Tyskland och UK där nationella mätinstitut satt kraven orimligt högt, vilket lett till att det inte finns några nu tillgängliga typgodkända instrument inom Hastighet, och Polismyndigheterna därmed tvingas retardera till gammal teknik (lappa och laga gamla instrument typgodkända före kraven blev orimliga) eller välja sämre teknik men inte omfattas av föreskrifterna.
 - För bägge "enheterna" ovan gäller dock OIML D31 för datasäkerhet, vars krav är högt satta. Detta gör att flera tillverkare av lågvolymsinstrument (speciellt de utanför Europa) drar sig för att typcertifiera sina / utveckla nya instrument utan håller sig till befintliga instrument typcertifierade till äldre utgåvor.

Båda varianterna ger negativa konsekvenser (för låga krav på Alkohol se nedan, och orimligt höga/dyra krav på Hastighet se ovan).

För att det för Sverige skall fungera att hänvisatill OIMLR91/126 behöver Sverige engagera sig mer i dessa tekniska gruppers arbete för att skapa en bättre balans mellan olika intressen och fokus på samhällsnyttan, och gärna även jobba för att fler länder gör samma sak! Annars kommer det sluta med att polisen tvingas skriva så många undantag att idén med hela denna förändringar förfelas.

Incitamentet för ökat engagemang blir ju ännu större av att mindre bra OIML-rekommendationer kan bli underlag för MIDen (EUs mätdirektiv 2014/32/EU). Att denna mätteknik kommer in i MIDen är önskvärt*, men då måste alla intressenter vara balanserat engagerade i förarbetet och där inte enbart se till sina egna intressen.

- 7.3-4 En effekt av ovanstående (arbetet med OIMLR126 inom Alkohol) är att säkerhetsmarginalen för hur mycket fel i mätningen påverkad av s.k. störande ämnen (=allt från kroppsegna ämnen vilka skapas vid t.ex. vissa sjukdomstillstånd till de ämnen som liknar etanol som metanol och isopropanol) i utandningsluften får resultera i. Den felmarginalen är högt satt i OIMLR126. Så pass högt att den är lika stor som Sveriges gräns för rattfylleri (0,10mg/l). Detta då den mätmetod de flesta tillverkare använder enbart med nöd och näppe klarar ens dessa 0,10mg/l. Det tolkar vi som att inte vilket OIMLR126-godkänt instrument som helst kan användas utan att det blir en öppning för försvarsadvokater att ifrågasätta bevisen detta instrument producerat.
 - Förklaring: Det instrument som används av svensk (,norsk och Irländsk) polis heter Evidenzer och är framtaget i Sverige. Det använder samma teknik som de flesta andra bevisinstrument (finns en handfull worldwide), men med en annan lite mer utmanande metod. Denna gör bl.a. att felmarginalerna för störande ämnen är betydligt mindre med

- åtminstone likvärdig precision vs övriga OIMLR126-godkända instrument, och därmed krasst att Sverige har kunnat sätta lägre gränser för rattfylleri.
- Här bör också noteras att de Evidenzers Polismyndigheten använder idag lever på övertid (Polisen lappar och lagar med det de har), och
 - att företaget som närmast kan anses vara ägare av konstruktionen varken har kompetensen eller viljan att ta fram en Evidenzer 2.0.
 - Det finns ett väldigt gammalt typgodkännande på instrumentet gjord mot en gammal utgåva av OIMLR126, vilket nog inte skulle klara en närmare skärskådning p.g.a. diverse ändringar som tvunget har gjorts.
 - Produktägarna skulle inte heller, full förståeligt, ta kostnaden för att typcertifiera befintligt instrument. Antagligen kan de inte ens få ihop ett p.g.a. av alla de obsoleta komponenterna, och om de fick ihop ett skulle ett typcertifikat på det instrumentet inte fungera för de gamla.
 - De vägrar dessutom att sälja konstruktionen (sin Evidenzerverksamhet) trots att de fått konstruktionen kostnadsfritt av en statligt anställd (NFC, RISE ...) och nu tappat alla servicekontrakt på instrumentet p.g.a. bristande kundservice och ekonomi.
 - Slutsats: SWEDAC bör prioritera föreskriften om Alkohol lågt / inte sätta en planering med snäva tidsramar för att ge "marknaden" tid att lösa en del knutar och ta fram ett nytt instrument utifrån mätmetoder vilka klarar svensk lagstiftning.
- 8 En enhetlig övergångsperiod kanske inte behövs / kommer fungera, men en planering av övergången krävs absolut och gärna med full transparens för att marknadens aktörer skall kunna planera sina åtgärder.
 - Om "marknaden" skall ta över en del verksamhet måste hänsyn tas till att marknaden i Sverige är liten. Aktörerna behöver tid att investera i kompetens och utrustning varför planen för när SWEDAC avser ta över vilken förordning behöver vara transparent.
 - Befintliga instrument är inte typgodkända varför Polismyndigheten måste kunna använda dessa under åtminstone så lång tid det tar för SWEDAC att ersätta befintliga föreskrifter + något mätinstitut att ta fram metoder och få dem ackrediterade + åtminstone en tillverkare få sitt instrument typgodkänt (om de nu redan har ett som klarar kraven) av något mätinstitut.

Med vänlig hälsning

Krister Ekdahl
VD Palmenco AB Segloravägen 13 / 50464 BORÅS
krister.ekdahl@palmenco.se ; 010-1399141

*Nu används tyvärr den i detta dokument föreslagna upplägg som ett handelshinder mot internationell konkurrens i t.ex. UK. Inte ens UKs affärsvolym räcker dock för att tillverkare skall ha råd att typgodkänna sina instrument. Skulle upplägget gälla t.ex. hela EU blir dock volymen tillräckligt stor för skapande av konkurrens på riktigt.